

Schleswig-Holsteinische Regesten und Urkunden. In Verbindung mit der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte herausgegeben vom Schleswig-Holsteinischen Landesarchiv. Band 10: Kloster Ahrensböök 1328-1565. Bearbeitet von Wolfgang Prange. Neumünster. Karl Wachholtz Verlag. 1989. 455 s. 80 DM.

I 1386 afgav grev Adolf 7. af Holsten (-Plön) og den lybske kannik Jakob Krumbek løfte om indstiftelse af et nonnekloster. Greven skænkede sognekirken Ahrensböök med tilliggende, Jakob Krumbek jordegods på Femern, og bispem af Lübeck inkorporerede kirken i det kommende kloster i 1388, jf. udgavens nr. 23 og 36. Planerne må være ændret undervejs, for en gruppe breve af 1397-98 viser, at man nu har besluttet sig til at grundlægge et Kartuserkloster, og derfor fornys inkorporationen af Ahrensböök kirke i 1399, jf. nr. 56. Dermed var klostret endelig i funktion, og det fik med tiden et ret betydeligt tilliggende, erhvervet ved køb eller gave og på grund af ordenens bestemmelser om munkenes bevægelsesfrihed i stor udstrækning samlet i omegnen af klostret. Det blev ophævet i 1564, samme år som Frederik 2. ved delingsaftalerne tillagde sin yngre broder hertug Hans den Yngre af Sønderborg klostret og dets tilliggende som en del af hans hertugdømme.

Ved ophævelsen forefandt man ialt 171 breve, som nummereredes 1-171 uden nogen egentlig saglig ordning, og 1572 gennemførtes en afskrivning af dem i det såkaldte Ahrensböök Diplomatarium, nu i to bind, der via Tyske Kancelli nu er endt i Landesarchiv på Gottorp som Abt. 400, I nr. 308-308a. Derefter forsvandt alle originalerne. Klosterarkivets skæbne minder om Løgum klostres, hvis breve blev afskrevet i 1578 og derefter forsvandt.

Fra Ahrensböökklostret er der også bevaret en original jordebog fra omkr. 1500, nu ligeledes på Gottorp, Abt. 400, I nr. 309, efterfulgt af et skyldnerregister, begge dele anlagt af klostrets »procurator« Arnold Landmann, men videreført ned til ophævelsestidspunktet, yderst værdifulde med sine mange detaljerede oplysninger om klostrets indtægter, om dagliglivet på klostergodset og om afviklingen af opståede gældsposter. Et amtsregister fra 1568 er bevaret og som afslutning medtaget i hovedpunkter til sammenligning. Det blev benyttet som vurderingsgrundlag og optaget i ægteskabsaftalen mellem hertug Hans den Yngre og Elisabeth af Braunschweig-Lüneburg-Grubenhagen, idet hun fik Ahrensböök amt tillagt som livgeding.

Med denne udgave foreligger nu alle klostrets breve trykt for første gang, tidligere forsøg havde fulgt den tilfældige orden i afskriftsamlingen og nåede ikke afslutning. For breve til og med 1400 nøjes man dog med en kort regest med henvisning til det nyeste tryk i Schlesw.-Holst. Reg. und Urkunden VI. Derefter aftrykkes jordebogen komplet, efterfulgt af et udtog af amtsregnskabet. Til sidst udførlige sted-, person- og sagregistre.

Herluf Nielsen